

ПЕРСОНАЛІЇ

ВІТАЄМО ВЧЕНИХ-ЮРИСТІВ УКРАЇНИ З ЮВІЛЕЯМИ

ДОВГЕРТА *Анатолія Степановича*
члена-кореспондента НАПрН України

Народився 27 вересня 1949 р. у м. Харкові. У 1977 р. закінчив факультет міжнародних відносин та міжнародного права Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. У 1977–84 рр. працював викладачем, старшим викладачем Інституту підвищення кваліфікації керівних працівників та спеціалістів Міністерства харчової промисловості УРСР. Від 1984 р. працював у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка на посадах доцента кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету (1984–88), доцента кафедр міжнародного права та порівняльного законодавства, міжнародного приватного та митного права (1988–95), завідувач кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин (1995–2014). З 2014 р. і дотепер – професор цієї кафедри. Упродовж 1999–2001 рр. працював директором українського центру правничих студій.

У 1982 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Міжнародне авторське право країн, що розвиваються» (спеціальність 12.00.03), у 1994 р. — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Правове регулювання міжнародних трудових відносин» (спеціальність 12.00.03). Вчене звання професора присвоєно у 1998 р. Обраний членом-кореспондентом Національної академії правових наук України у 2000 р.

Напрями наукових досліджень — цивільне та міжнародне приватне право. Опублікував понад 300 наукових та навчально-методичних праць.

Брав участь у розробці проекту Цивільного кодексу України, а також інших законопроектів у складі урядових та парламентських комісій і робочих груп, зокрема, проектів законів «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про свободу мирних зібрань», «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», «Про міжнародне приватне право», Концепції створення і функціонування Конституційної асамблеї. Брав участь у міжнародному законотворенні на 19, 20 та 21 дипломатичних сесіях Гаазької конференції з міжнародного приватного права (Нідерланди), працював над проектами та остаточними текстами Гаазької конвенції про юрисдикцію та іноземні судові рішення у цивільних і комерційних справах (2001), Гаазької конвенції про цінні папери (2002), Гаазької конвенції щодо угод про вибір суду (2005), Гаазької конвенції про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших форм сімейного утримання (2007).

Член редакційних колегій наукових видань «Право України», «Європейське право», «Міжнародне право», «Право США», «Актуальні проблеми міжнародних відносин». Член спеціалізованої вченої ради Д 26.001.06 у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Член Опікунської ради Асоціації правників України, Віцепрезидент Української асоціації міжнародного права. Був членом Науково-консультативної ради при Верховному суді України, брав участь у складі експертних рад із питань проведення експертизи дисертацій ВАК України (1996–2002), робочої групи МОН України з розроблення стандартів вищої освіти (2012–2013).

Заслужений юрист України (1999), Відмінник освіти України (2004). Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2018).

КАПЛІНУ Оксану Володимирівну
члена-кореспондента НАПрН України

Народилася 10 жовтня 1969 р. у м. Стародуб Брянської обл. У 1994 р. закінчила Українську державну юридичну академію (нині — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого) за спеціальністю «правознавство». Протягом 1987-89 рр. працювала табельницею відділу кадрів Стародубського заводу «Реле». З лютого 1994 р. по липень 1994 р. працювала юристом ТОВ «Юридична міжнародна служба». З 1994 р. по 1996 р. — стажист-дослідник кафедри кримінального процесу Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, з 1996 р. — асистент, з 2003 — доцент. З 2008 р. і до тепер — завідувачка кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

У 1998 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Проблеми реабілітації у кримінальному процесі України» (спеціальність 12.00.09), у 2004 р. присвоєно вчене звання доцента. У 2009 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Правозастосовне тлумачення судом норм кримінально-процесуального права» (спеціальність 12.00.09). Вчене звання професора присвоєно у 2012 р. Обрана членом-кореспондентом Національної академії правових наук України у 2013 р.

Напрями наукової діяльності — проблеми реформування кримінального процесуального законодавства, тлумачення норм кримінального процесуального права, механізм прийняття рішень у кримінальному провадженні, загальні засади кримінального провадження, докази та доказування у кримінальному провадженні. Опублікувала 150 наукових і навчально-методичних праць.

Заступник голови робочої групи з питань реформування кримінальної юстиції Комісії з питань правової реформи, член консультативної ради прокуратури Харківської області, член робочої групи з розробки Стратегії розвитку судової влади України на 2015-19 рр. Була членом робочої групи з підготовки проекту Кримінально-процесуального кодексу України Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, робочої групи з підготовки проекту Кримінального процесуального кодексу України Міністерства внутрішніх справ, членом науково-консультативних рад при Верховному Суді України та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Член двох спеціалізованих вчених рад у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого. Член редакційних колегій наукових видань «Вісник Національної академії правових наук України», «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики», «Часопис цивільного і кримінального судочинства Вищого спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ», «Вісник кримінального судочинства», «Проблеми законності», «Предварительное следствие» (Республіка Білорусь).

Заслужений діяч науки і техніки України (2018), Лауреат премії імені Ярослава Мудрого (2008, 2010). Нагороджена Відзнакою Голови Конституційного Суду України (2014), Подякою від Державної судової адміністрації України (2015), Орденом Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого III ступеня (2015).

КОСТЕНКА Олександра Миколайовича
дійсного члена (академіка) НАПрН України

Народився 4 жовтня 1949 р. у с. Щербанівське Вознесенського р-ну Миколаївської обл. У 1978 р. закінчив юридичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Після закінчення університету працював адвокатом у Миколаївській обласній колегії адвокатів. З 1979 р. — аспірант Інституту держави і права АН УРСР (нині — інститут держави і права імені В.Н. Корецького НАН України). Від 1982 р. працює в цьому інституті на посадах молодшого наукового співробітника, наукового співробітника, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, завідувача відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою.

У 1983 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Проблема співвідношення раціонального і емоціонального в кримінології» (спеціальність 12.00.08), у 1995 р. — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Воля і свідомість злочинця (дослідження з застосуванням принципу натуралізму)» (спеціальність 12.00.08). Вчене звання професора присвоєно у 2000 р. У 2004 р. обраний членом-кореспондентом, а у 2008 р. — дійсним членом (академіком) Національної академії правових наук України.

Напрями наукової діяльності — методологія соціальних наук, принцип натуралізму в соціальних науках, зокрема в юридичній науці та кримінології, дослідження соціальних аномалій, соціопсихологія волі й свідомості злочинця, проблеми соціальної культури особи. Оpubлікував понад 400 наукових та навчально-методичних праць.

Член редакційних колегій журналів «Право України», «Публічне право», «Вісник кримінального судочинства», щорічника «Правова держава». Член спеціалізованих вчених рад в Інституті держави і права імені В.М. Корецького НАН України та Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Брав участь у складі робочих груп з підготовки проекту Кримінального процесуального кодексу України, проектів законів «Про боротьбу з корупцією», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про прокуратуру».

Заслужений діяч науки і техніки України (2007). Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (2009), Почесною грамотою Верховної Ради України (2009), нагрудним знаком Міністерства юстиції України «За заслуги» (2008), відзнакою Міністерства внутрішніх справ України «За розвиток науки, техніки, освіти» (2009). Лауреат премії НАН України імені М. П. Василенка (1995), Премії імені Ярослава Мудрого (2005).

РУМ'ЯНЦЕВА В'ячеслава Олексійовича
члена-кореспондента НАПрН України

Народився 12 вересня 1954 р. у м. Донецьку. У 1979 р. закінчив Харківський юридичний інститут. З 1979 р. і до сьогодні працює на кафедрі історії держави і права України і зарубіжних країн Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на посадах асистента, доцента, професора, з 1999 р. обіймає посаду декана факультету правосуддя.

У 1986 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет 1917–1938 рр.» (спеціальність 12.00.01), у 1998 р. — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Українська державність у 1917–1922 рр. (національно-державна і радянська альтернатива)» (спеціальність 12.00.01). Вчене звання доцента присвоєно у 1989 р., професора — у 2003 р. Обраний членом-кореспондентом Національної академії правових наук України у 2004 р.

Напрями наукової діяльності — дослідження історії розвитку української держави і права у XIV–XVII і XX століттях, судова система України. Оpubлікував понад 200 наукових та навчально-методичних праць.

Член редакційних колегій наукових видань «Вісник Національної академії правових наук України», «Актуальні проблеми державного управління». Член спеціалізованої вченої ради у Національному юридичному університеті ім. Ярослава Мудрого. Відмінник освіти України (2004), нагороджений Грамотою Прем'єр-міністра України (2009).

ТИХОГО Володимира Павловича
радника президії НАПрН України,
дійсного члена (академіка) НАПрН України

Народився 14 жовтня 1939 р. у м. Ірміно Луганської обл. У 1963 р. закінчив Харківський юридичний інститут. У 1963–1968 рр. працював слідчим в органах прокуратури в Луганській та Дніпропетровській областях. З 1968 р. по 1996 р. — аспірант, старший викладач, доцент, старший науковий співробітник, професор кафедри кримінального права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, у 1973–83 рр. — заступник декана, декан денного факультету, у 1987–1996 рр. — декан заочного факультету, у 1996 р. — проректор з навчальної роботи цього вузу. З 1996 р. по 2004 р. — суддя Конституційного Суду України, у 2005–2008 рр. — керівник Київської наукової лабораторії дослідження проблем злочинності проти прав і свобод людини і громадянина Інституту вивчення проблем злочинності Академії правових наук України (нині — Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України), з 2009 р. — віце-президент — керівник Київського регіонального центру, а з 16 березня 2018 р. — радник президії Національної академії правових наук України.

У 1972 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Відповідальність за розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів і вибухових речовин» (спеціальність 12.00.08), у 1987 р. — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Проблеми кримінально-правової охорони суспільної безпеки (поняття і система злочинів, вдосконалення законодавства)» (спеціальність 12.00.08). Вчене звання професора присвоєно у 1990 р. Обраний у 1993 р. членом-кореспондентом, а у 2004 р. — дійсним членом Національної академії правових наук України (нині — Національна академія правових наук України).

Напрями наукової діяльності — права і свободи людини і громадянина та їх забезпечення, конституційне правосуддя, підстави кримінальної відповідальності, вчення про злочин і його стадії, злочини проти безпеки людини та загальної безпеки. Опублікував понад 300 наукових та навчально-методичних праць.

Член редакційної колегії наукових видань «Вісник Національної академії правових наук України», «Питання боротьби зі злочинністю», «Вісник Конституційного Суду України», «Вісник прокуратури», «Право України», «Вісник кримінального судочинства», «Часопису Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». Член спеціалізованих учених рад у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого та в Академії адвокатури України.

Заслужений працівник освіти України (1991), Заслужений юрист України (2003). Нагороджений орденами «За заслуги» III, II ступенів (2000, 2013), Почесною грамотою Верховної Ради України (2003, 2004), Почесною грамотою Кабінету Міністрів (2006), Почесною грамотою Конституційного Суду України (2018). Лауреат Державної премії в галузі науки і техніки (2006), Премії імені Ярослава Мудрого (2002, 2009). Почесний працівник прокуратури України (2001), старший радник юстиції.

ХУТОРЯН Наталію Миколаївну
члена-кореспондента НАПрН України

Народилася 16 жовтня 1954 р. у с. Дружелюбівка Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл. У 1978 р. закінчила юридичний факультет Київського держуніверситету ім. Т. Г. Шевченка. З 1979 р. працювала юрисконсультом Інституту фізики АН УРСР, з 1982 р. — старший юрисконсульт Інституту геофізики АН УРСР. З 1986 р. і до сьогодні працює в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Обіймала посади молодшого наукового співробітника, наукового співробітника, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника, а нині — завідувач відділу цивільного, трудового і підприємницького права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

У 1987 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Організаційно-правові і громадські заходи попередження порушень трудової

дисципліни» (спеціальність 12.00.05). У 2003 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин» (спеціальність 12.00.05). Вчене звання професора присвоєно у 2007 р. Обрана членом-кореспондентом Національної академії правових наук України у 2008 р.

Напрями наукової діяльності – трудове право, право соціального забезпечення. Опублікувала понад 100 наукових та навчально-методичних праць.

Член редакційних колегій наукових видань «Право України», «Правова держава», «Держава і право», «Актуальні проблеми права: теорія і практика». Член спеціалізованих учених рад в Інституті держави і права імені В. М. Корецького НАН України та в Національному університеті «Одеська юридична академія». Була членом Науково-консультативної ради при Верховному Суді України.

Заслужений діяч науки і техніки України (2009). Нагороджена Грамотою Верховної Ради України (2004). Лауреат премії НАН України імені М. П. Василенка (2000).

ШУМИЛА Миколу Єгоровича
члена-кореспондента НАПрН України

Народився 12 жовтня 1949 р. у селі Шумили Лебединського району Сумської області. У 1968 р. закінчив Лебединське педагогічне училище ім. А. С. Макаренка, а у 1975 р. – Харківський юридичний інститут. З 1975 р. по 1983 р. працював слідчим в органах державної безпеки. У 1983-86 рр. – навчався в очній аспірантурі Вищої Червонопрапорної школи КДБ СРСР. У 1986-96 рр. – викладач, старший викладач, доцент, професор кафедри кримінального права і процесу, начальник кафедри криміналістики Вищих курсів КДБ СРСР (м. Київ) – Інституту підготовки кадрів СБУ. У 1996-99 рр. – докторант Національної академії СБУ. У 1999 – 2002 рр. – професор кафедри кримінального права та кримінального процесу Національної академії СБУ. У 2003-2007 рр. – проректор з наукової роботи Університету економіки та права «КРОК». У 2008-2012 рр. – проректор з навчальної роботи Національної академії СБУ. З 2012 р і по теперішній час – професор кафедри правосуддя юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 1987 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Притягнення як обвинуваченого» (спеціальність 12.00.09). Вчене звання доцента присвоєно у 1992 р. У 1999 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Теоретичні та практичні проблеми реабілітації у кримінальному процесі України» (спеціальність 12.00.09). Вчене звання професора присвоєно у 2001 р. У 2017 р. обраний членом-кореспондентом Національної академії правових наук України.

Напрями наукових досліджень — докази і доказування у кримінальному процесі, реабілітація у кримінальному судочинстві України, процесуальна форма досудового розслідування, взаємозв'язок оперативно-розшукової і кримінально-процесуальної діяльності. Автор понад 170 наукових та навчально-методичних праць.

Брав участь у підготовці проектів Законів України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про порядок відшкодування шкоди громадянинові, завданої незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури та суду». З 1992 р. по 2009 р. – член робочої групи з розробки проекту Кримінально-процесуального кодексу України. Був членом науково-консультативних рад при Верховному Суді України та Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

Член спеціалізованих учених рад у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого. Член редакційних колегій наукових видань «Вісник кримінального судочинства», «Вісник Національної академії СБУ».

Заслужений діяч науки і техніки України (2010). Нагороджений знаком "Відмінник освіти" (2002), відзнакою МОН України «За наукові заслуги» (2010), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2010), Грамотою Генеральної прокуратури України (2018). Лауреат Премії імені Ярослава Мудрого (2013).